Discriminatie in Kennemerland
Cijfers en trends
2024

Discriminatie.nl Kennemerland (voorheen Bureau Discriminatiezaken Kennemerland) is een onafhankelijk antidiscriminatiebureau dat werkt aan het stimuleren van een tolerante samenleving en het tegengaan van ongelijke behandeling. Iedereen kan bij ons terecht voor advies en ondersteuning bij alle vormen van discriminatie en ongelijke behandeling. We behandelen en registreren individuele klachten, doen onderzoek, geven voorlichting en trainingen en adviseren organisaties op het gebied van antidiscriminatiebeleid en gelijke behandeling.

Discriminatie.nl Kennemerland

Postbus 284

2000 AG Haarlem

Tel. 023 5315842

Mail: kennemerland@discriminatie.nl

Website: https://discriminatie.nl/kennemerland/

maart 2025

Discriminatie.nl
Kennemerland

Samenvatting
Record aantal discriminatieklachten in Kennemerland in 2024

In 2024 registreerde en behandelde Discriminatie.nl Kennemerland **751 discriminatieklachten**, een **stijging van 89%** ten opzichte van 2023. Dit is het hoogste aantal geregistreerde klachten tot nu toe.

De sterke stijging komt vooral door de lancering van **Discriminatie.nl**, de nieuwe naam voor alle antidiscriminatiebureaus sinds 1 januari 2024 en de publiciteit er omheen. Door de gebruiksvriendelijke, landelijke website is melden nu veel eenvoudiger. De drempel om discriminatie te melden is dus flink verlaagd en klachten komen direct bij het juiste, regionale antidiscriminatiebureau terecht.

De aandacht voor inclusie en discriminatiebestrijding groeit, net als de bewustwording en bespreekbaarheid ervan. 2024 was een jaar vol incidenten die zorgen en verontwaardiging opriepen. Mensen laten van zich horen omdat zij zich machteloos voelen over de wereld om hen heen, die snel verandert en verhardt, zowel politiek als digitaal. Er is een nieuwe regeringscoalitie die weinig normen stelt als het gaat om gelijke behandeling, en wij-zij denken aanwakkert. Digitaal gaan de ontwikkelingen hard, denk aan AI en aan meer desinformatie (bewust verspreiden van onjuiste feiten) op sociale media. Er is oorlog in Oekraïne en het conflict Israël-Gaza verplaatst zich naar Nederland. Voor sommige groepen voelt het alsof Nederland het afgelopen jaar onveiliger is geworden (anti joodse en ook anti moslimgeluiden, meer moeite met transgender, non-binair). Tegelijk groeit op de werkvloer en in het dagelijks leven de aandacht voor sociale en psychologische veiligheid, wat mensen kan aanmoedigen om discriminatie te melden.

Onderstaande incidenten zorgden voor een golf aan discriminatiemeldingen in Kennemerland (en in de rest van Nederland):

1. Hugo de Jonge & Discriminatie.nl – De lancering van de nieuwe naam en website leidde tot 99 meldingen, deels door aanhoudende boosheid over ‘zijn’ coronabeleid in 2020 en 2021.
2. VVD-motie over migranten – Kamerlid Becker’s voorstel voor een onderzoek naar de normen en waarden van Nederlanders met een migratieachtergrond en haar filmpje zorgden voor 51 klachten.
3. Johan Derksen’s uitspraak – Zijn bewering dat PvdA’er Habtamu de Hoop ‘geen echte Fries’ zou zijn vanwege zijn huidskleur leidde tot 27 meldingen.
4. Ongehoord Nederland’s vacature – De vacature sloot non-binaire personen uit door "alleen ‘m/v’ (geen x)" te vermelden, wat 20 klachten opleverde.
5. Rellen rond de voetbalwedstrijd Ajax-Maccabi Tel Aviv – Uitspraken van het kabinet over de onrust in Amsterdam riepen verontwaardiging op en leidden tot 15 meldingen.

De top drie discriminatieklachten 2024 op basis van discriminatiegrond is:
1. afkomst/huidskleur
2. niet wettelijke gronden
3. (homo)seksuele gerichtheid

De meeste discriminatieklachten spelen zich in 2024 af op het terrein van:
1. collectieve voorzieningen
2. arbeidsmarkt
3. openbare ruimte

2024: Een veelbewogen jaar

In 2024 kwamen bij Discriminatie.nl Kennemerland 751 klachten binnen over ongelijke behandeling, discriminatie en belediging. In 2023 waren dat er 397. Hiermee is het aantal klachten bijna verdubbeld (+89%) ten opzichte van 2023.

Het antidiscriminatiebureau (ADB) is beter vindbaar geworden vanwege de nieuwe naam Discriminatie.nl die per 1 januari 2024 door alle antidiscriminatiebureaus in Nederland wordt gehanteerd. Dat heeft in belangrijke mate geleid tot de sterke toename van het aantal klachten. Er was veel publiciteit rondom de nieuwe landelijke meldwebsite, en melden is laagdrempeliger geworden. De lancering van de naam en website door Hugo de Jonge (destijds minister van Binnenlandse Zaken) leidde tot 99 meldingen, deels door aanhoudende boosheid over zijn coronabeleid in 2020 en 2021.

Daarnaast waren er in 2024 veel incidenten die ook hebben geleid tot een bundel aan klachten over hetzelfde incident, zogenaamde themameldingen. Bijvoorbeeld Tweede Kamerlid Becker's voorstel voor een onderzoek naar de normen en waarden van Nederlanders met een migratieachtergrond en haar filmpje. Hier viel op dat veel mensen zonder migratieachtergrond hiervan melding maakten. Maar ook de bewering van Johan Derksen dat PvdA'er Habtamu de Hoop "geen echte Fries" zou zijn vanwege zijn huidskleur. De Ongehoord Nederland vacature waarbij non-binaire personen werden uitgesloten. En uitspraken van het kabinet over de onrust rondom de voetbalwedstrijd Ajax-Maccabi Tel Aviv die verontwaardiging op riepen.

De themameldingen zijn behandeld door verschillende antidiscriminatiebureaus in Nederland. Zo heeft Discriminatie.nl Friesland aangifte gedaan tegen Derksen wegens discriminatie en belediging. Het Openbaar Ministerie oordeelde dat de uitspraken beledigend waren en de eer en goede naam van De Hoop schaadden, maar besloot niet tot vervolging over te gaan. Dit besluit was mede gebaseerd op het feit dat De Hoop zelf geen aangifte had gedaan en had aangegeven geen vervolging te wensen.Discriminatie.nl Amsterdam heeft een klachtbrief gestuurd naar Ongehoord Nederland, maar ondanks meerdere herinneringen bleef een reactie uit. Daarom bereiden zij nu, in samenwerking met een advocatenkantoor, een verzoek voor aan het College voor de Rechten van de Mens om een oordeel over deze kwestie te verkrijgen. Er vindt regelmatig landelijk overleg plaats over de themameldingen en de gekozen klachtbehandeling. Melders uit Kennemerland ontvangen steeds persoonlijk bericht van Discriminatie.nl Kennemerland.

NB. Het hoogste aantal meldingen tot nu toe bij Discriminatie.nl Kennemerland werd geregistreerd in 2014, toen er massaal klachten (442) binnenkwamen over de uitspraak 'minder Marokkanen' van Geert Wilders.

Grafiek 1. Aantal geregistreerde klachten bij Discriminatie.nl Kennemerland 2015-2024

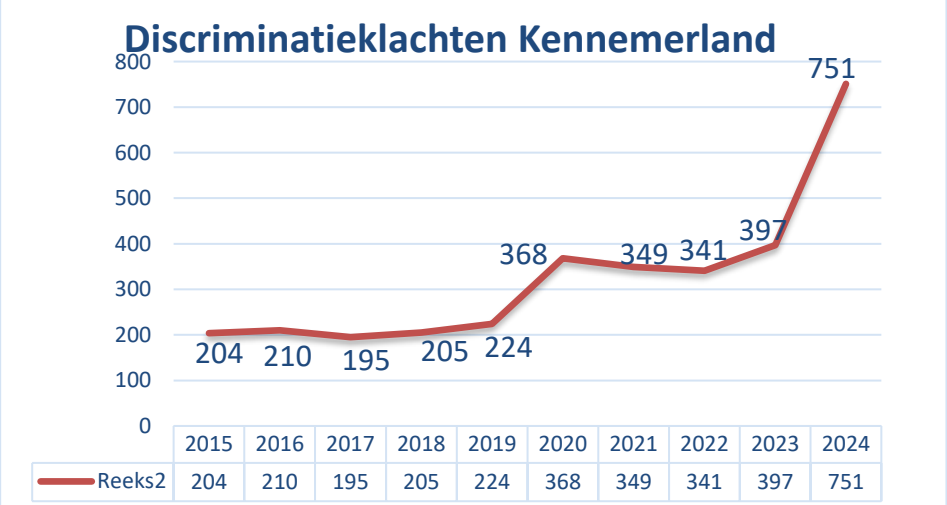

Bron: klachtenregistratie, ADV-net, Discriminatie.nl

In de komende paragrafen belichten we de belangrijkste ontwikkelingen.

Discriminatiegronden

In Nederland is de wettelijke norm dat iedereen gelijk behandeld wordt en discriminatie is dan ook verboden. Dit is vastgelegd in Artikel 1 van de Grondwet. Daarnaast zijn er wetten, zoals de Algemene wet gelijke behandeling, die dit verder uitleggen en voor bescherming zorgen. Ook in het Wetboek van Strafrecht staat dat discriminatie niet mag en strafbaar is. Discriminatie kan op verschillende manieren voorkomen, bijvoorbeeld op basis van afkomst, geslacht, leeftijd of geloof. Dit noemen we discriminatiegronden.
Naast de wettelijke discriminatiegronden, zoals afkomst, geslacht of handicap, zijn er ook situaties waarin mensen zich gediscrimineerd voelen, maar die niet onder de wet vallen. Dit noemen we niet wettelijke gronden**.** Bijvoorbeeld als iemand wordt buitengesloten vanwege kledingkeuze, tatoeages of rookgedrag. Hoewel dit niet direct strafbaar is, kan het wel oneerlijk of kwetsend zijn. Antidiscriminatiebureaus nemen ook deze meldingen serieus en kunnen advies geven of bemiddelen.

Tabel 1. Klachten naar discriminatiegrond

Gronden	2022	2023	**2024**		2022 %	2023 %	**2024**
Afkomst/etniciteit/huidskleur (1)	208	260	**428**		59%	60%	**51%**
Niet-wettelijke gronden	17	9	**123**		5%	2%	**15%**
(Homo)seksuele gerichtheid	42	55	**93**		12%	13%	**11%**
Geslacht (3)	20	28	**79**		6%	7%	**9%**
Godsdienst (2)	21	30	**68**		6%	7%	**8%**
Handicap/chronische ziekte	27	32	**32**		8%	8%	**4%**
Leeftijd	4	7	**5**		1%	2%	**1%**
Nationaliteit	5	1	**5**		1%	0%	**1%**
Levensovertuiging	0	2	**0**		0%	0%	**0%**
Politieke overtuiging	1	2	**1**		0%	0%	**0%**
Overig/Onbekend	8	4	**8**		2%	1%	**1%**
Totaal	353	430	**842**		100%	100%	**100%**

Bron: klachtenregistratie ADV-net, Discriminatie.nl
(1) 2024: inclusief 29x antisemitisme/anti Joods
(2) 2024: inclusief 51x anti moslim, 2x christelijk, 15x anders of niet bekend welke godsdienst
(3) 2024: inclusief 8x transgender en non-binair

- Soms is per klacht sprake van meer discriminatiegronden. Daarom komt het totaal in tabel 1. uit op 842, terwijl het 751 klachten betreft.

<u>Discriminatie op grond van afkomst, etniciteit en huidskleur</u>
De meeste klachten (51%) die bij Discriminatie.nl Kennemerland binnenkomen gaan over racisme. Dit betreft afkomst, etniciteit en huidskleur[1]. Het procentuele aandeel van racisme fluctueert van jaar tot jaar, maar het is altijd meer dan 50%. Het aantal klachten op grond van afkomst/etniciteit/huidskleur is in 2024 met 65% gestegen naar 428.

Racisme is wijdverbreid en komt op vrijwel alle terreinen (locaties) veelvuldig voor (zie ook kruistabel 5.), maar is vooral zichtbaar en voelbaar in de eigen buurt/wijk, op de arbeidsmarkt en in de openbare ruimte.

Mensen worden beledigd, discriminerend uitgescholden, lastiggevallen of gepest vanwege hun afkomst of huidskleur, soms in combinatie met uitspraken als: '*ga terug naar je eigen land', 'k-buitenlander* of *'je hoort hier niet'.* Er werd 27 keer melding gemaakt van de uitspraak van Johan Derksen op tv over PvdA-kamerlid Habtamu de Hoop die geen echte Fries zou zijn vanwege zijn

[1] In wetgeving wordt gesproken over 'ras', daarmee wordt bedoeld: huidskleur, afkomst of nationale of etnische afstamming. Antisemitisme valt hier ook onder.

donkere huidskleur en het feit dat hij geadopteerd is. Landelijk kwamen hierover 1100 discriminatiemeldingen en/of aangiftes binnen. Discriminatie.nl Friesland heeft ook aangifte gedaan. Het Openbaar Ministerie (OM) heeft besloten Johan Derksen niet te vervolgen. Antisemitisme en bekladdingen met hakenkruizen vallen ook in deze categorie. Tabel 2. bevat een gedetailleerde uitsplitsing per subcategorie.

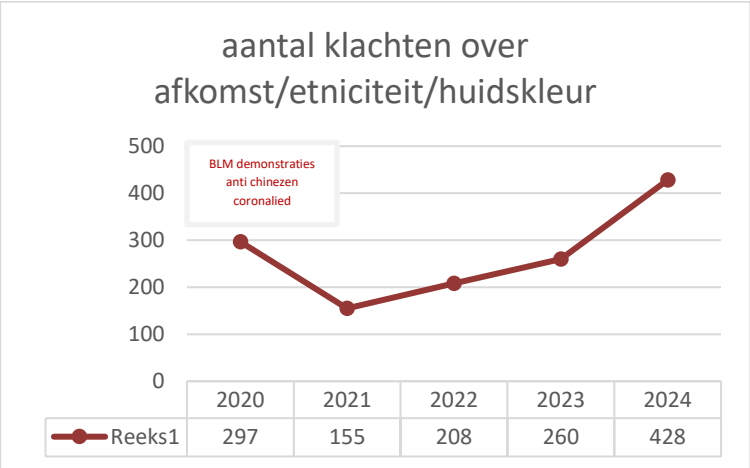

Bij de registratie van discriminatie op basis van afkomst/etniciteit/huidskleur maken we onderscheid tussen verschillende subcategorieën (zie tabel 2). Hierdoor krijgen we steeds beter zicht op welke specifieke groepen mensen melding maken van discriminatie. Soms is het herkomstland bekend, maar vaak wordt er gescholden met termen als "buitenlander" of blijft de herkomst onduidelijk. In dergelijke gevallen wordt de melding ondergebracht in de categorie "Nederlander met migratieachtergrond."

In totaal ontvingen we 94 meldingen over belediging of discriminatie vanwege een donkere huidskleur, een aanzienlijke toename ten opzichte van voorgaande jaren. Ook het aantal meldingen van discriminatie gericht tegen mensen met Aziatische kenmerken is gestegen. Daarnaast is het aantal klachten over antisemitisme fors toegenomen tot 29. Nieuw in 2024 is dat we hakenkruizen, veelal willekeurig en dus geen doelbekladding, als een aparte categorie hebben geregistreerd.

Tabel 2. Subcategorieën afkomst/etniciteit/huidskleur, in absolute aantallen

	2022	2023	**2024**
Nederlanders met migratieachtergrond	93	103	**167**
Uiterlijke kenmerken: donkere/zwarte huidskleur	44	63	**94**
Uiterlijke kenmerken: Aziatisch	10	5	**15**
Joods/antisemitisme	9	16	**29**
Hakenkruizen	-	-	**30**
Nederlanders zonder migratieachtergrond/wit	3	10	**19**
Roma/Sinti	-	-	**2**
Anders / niet bekend	49	63	**72**
Totaal	208	260	**428**

<u>Niet wettelijke gronden</u>
Er is een opmerkelijke toename van het aantal klachten over niet wettelijke gronden naar 123 in 2024, ten opzichte van negen in 2023. De nieuwe naam en website Discriminatie.nl is in januari onthuld door BZK minister Hugo de Jonge. Berichtgeving hierover leidde direct tot ruim 90 klachten gerelateerd aan Hugo de Jonge, minister van Volksgezondheid in corona-tijd en aan de corona maatregelen die onder zijn verantwoordelijkheid werden genomen. De overige niet wettelijke klachten zijn heel divers en gaan dus over incidenten waar geen wettelijke bescherming

voor geldt. Zoals dat één persoon in een restaurant anders behandeld wordt dan als je met twee personen of meer uit eten gaat, of mensen kunnen zich oneerlijk behandeld voelen door woningcorporaties.

Seksuele gerichtheid

Het aantal klachten op grond van (homo)seksuele gerichtheid neemt gestaag toe en is in 2024 met 69% toegenomen, van 55 naar 93 klachten. Het betreft 11% van het totale aantal klachten. Via de campagne Rita[2], RITA - Report it Always zijn er 22 themameldingen binnengekomen die speelden in Haarlem.
We zien vooral een toename van beledigende scheldpartijen tegen homoseksuele mannen / jongens, gemeld bij of geregistreerd door de politie. Meer dan de helft van deze incidenten vond plaats in Haarlem, terwijl ook in Haarlemmermeer en Beverwijk relatief veel vijandige voorvallen op grond van seksuele gerichtheid zijn gemeld.
In 13 gevallen zijn er regenboogvlaggen of -bankjes vernield. Dat is inclusief Haarlem waar in het laatste kwartaal van 2024 zes van de tien regenboogbankjes zijn vernield en/of beklad. Ook in Velsen (Driehuis) is een regenboogbankje meerdere malen uit de grond getrokken, beklad of op een andere manier vernield. In Haarlemmermeer werd een nieuw regenboogpad beklad, onder meer met hakenkruizen. Dit lijkt een trend te worden.

In het Regenboogbeleid van gemeenten staat de hele groep LHBTIQ+'s centraal. Als er sprake is van discriminatie en het wordt gemeld dan zijn dat in overgrote meerderheid homoseksuele mannen. Ze worden meestal beledigend uitgescholden en soms bedreigd of mishandeld. Dit vindt vooral plaats in de openbare ruimte en in de eigen woonomgeving. Uit het Pink Panel onderzoek, editie 2024[3] komt naar voren dat ook veel lesbische vrouwen last hebben van discriminatie, maar zij maken hiervan nauwelijks melding. De Rita campagne leverde 22 meldingen over LHBTI-vijandig gedrag in Haarlem op (zie ook geslacht) .
Formeel vallen klachten van transgenders en non-binaire personen onder de discriminatiegrond geslacht. Maar we benoemen hen hier tekstueel onder de LHBTIQ+-paraplu. Er kwamen in 2024 vijf discriminatieklachten binnen van transgenderpersonen en non-binaire personen. Dit is exclusief het aantal klachten over de vacaturetekst van Ongehoord Nederland waarin non-binaire personen worden uitgesloten om te solliciteren (zie ook geslacht). In het Pink Panel onderzoek zien we een sterke toename van de vijandigheid jegens transpersonen en non-binaire personen.

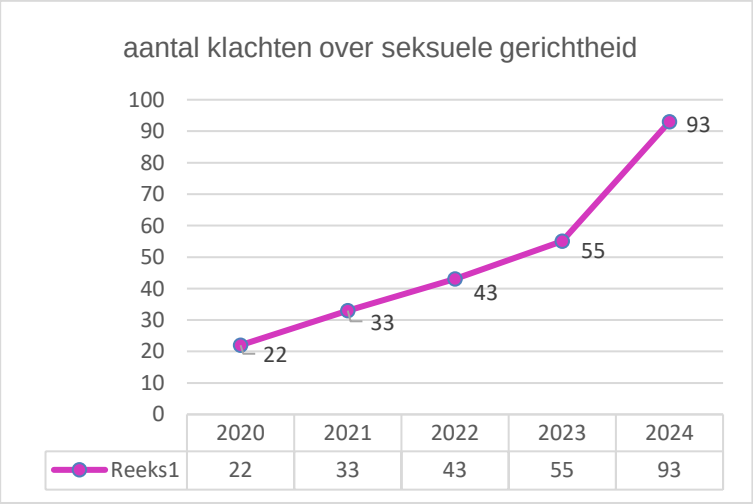

[2] https://www.rita.nl/ report it always. Campagne voor discriminatie bewustwording en verhoging meldingsbereidheid in Amsterdam en omstreken. Er is ook veel gemeld over incidenten in Haarlem.
[3] Discriminatie.nl Kennemerland doet sinds 2008 onderzoek naar veiligheid en discriminatie- ervaringen van LHBT's (tegenwoordig LHBTIQ's) in Kennemerland. Het Pink Panel onderzoek is te vinden op discriminatie.nl/kennemerland.

Geslacht

Het aantal klachten op grond van geslacht is bijna verdrievoudigd. De 79 klachten gaan in 11 gevallen over zwangerschapsdiscriminatie[4]. Er komen 20 klachten binnen over de vacaturetekst van omroep Ongehoord Nederland waarbij ze vragen om een man of een vrouw, en geen x. Hierdoor worden non-binaire personen expliciet uitgesloten om te solliciteren.
De Rita campagne in Amsterdam leverde 22 meldingen op over LHBTI-vijandige ervaringen op straat in Haarlem. In de campagne wordt opgeroepen om melding te maken van onveilige en discriminerende situaties voor LHBTIQ+-personen. In dit geval gaat het soms om non-binaire of transpersonen.
Wat dit jaar opvalt is dat beduidend meer klachten dan eerdere jaren binnenkomen over het feit dat vrouwen op straat of in de eigen wijk worden uitgescholden waarbij de termen ‘hoer’ en ‘slet’ worden gebruikt. Wellicht ligt hier een relatie met de nieuwe Wet seksuele misdrijven per 1 juli 2024, waarin onder andere seksuele intimidatie in het openbaar strafbaar is gesteld.

Godsdienst

De meeste klachten over godsdienstdiscriminatie gaan over moslims (75%), en in 2024 is er sprake van een sterke toename. Het aantal klachten over moslimdiscriminatie is gestegen naar 51. Dit jaar is er veel gemeld over de negatieve berichtgeving en uitspraken van het kabinet over jongeren met een migratieachtergrond en/of moslimachtergrond bij de onrust in Amsterdam rondom de supporters van Maccabi Tel Aviv. Later riep ook de motie Becker veel emotie op. Hierin stond dat er onderzoek moet worden gedaan naar de culturele en religieuze normen en waarden van Nederlanders met een migratieachtergrond. Dit vinden melders stigmatiserend en maakt dat mensen met een migratieachtergrond zich tweederangsburgers voelen. Opvallend was dat ook veel mensen zonder migratieachtergrond hier een klacht over hebben ingediend.

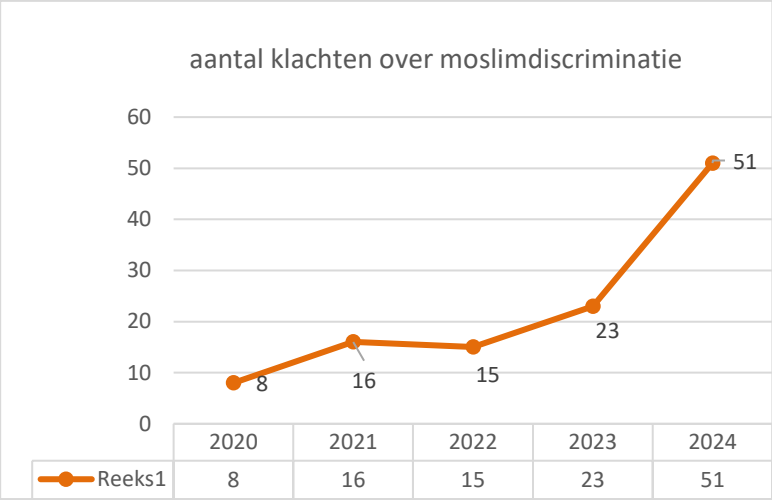

Handicap/chronische ziekte

Het totale aantal klachten op grond van handicap of chronische ziekte is in 2024 gelijk gebleven ten opzichte van 2023. Dit is opvallend gezien de sterke stijging van verschillende andere discriminatiegronden. Hoewel mensen met een beperking ook discriminatie ondervinden, lijkt het dat zij in mindere mate te maken hebben met polarisatie (wij-zij denken). Dit kan te maken hebben met een ander type vooroordelen die tegen deze groepen bestaan. Het zijn bijvoorbeeld geen nieuwkomers, dus worden ze ook niet als zodanig behandeld.
De klachten die Discriminatie.nl Kennemerland registreert en in behandeling neemt, komen van mensen met een lichamelijke beperking, een chronische aandoening, en steeds vaker ook van mensen met een psychische aandoening (neurodiversiteit), zoals autisme of ADHD.
De meeste meldingen gaan over situaties op de arbeidsmarkt en de contacten die men heeft in horecagelegenheden, bij amusement en commerciële dienstverlening. Bij horeca/amusement gaat

[4] In 2023 kwamen er 6 klachten binnen over zwangerschapsdiscriminatie.

het bijvoorbeeld om een hotel dat een hulphond weigert of een theater dat onvoldoende rolstoelplaatsen heeft. Bij commerciële dienstverlening kun je denken aan ongelijke behandeling in de detailhandel, problemen met vervoer of beperkte fysieke toegankelijkheid in winkels.

Maatschappelijk terrein

Discriminatie komt op diverse plekken in de samenleving voor. Tabel 3. laat zien hoe de klachten per maatschappelijk terrein zijn verdeeld.

Tabel 3. Klachten naar maatschappelijk terrein

	2022	2023	**2024**		2022 %	2023 %	**2024 %**
Collectieve voorzieningen	31	35	**162**		9%	9%	**22%**
Arbeidsmarkt	60	85	**127**		18%	21%	**17%**
Openbare ruimte	54	56	**108**		16%	14%	**14%**
Buurt/wijk	58	70	**92**		17%	18%	**12%**
Commerciële dienstverlening	27	31	**54**		8%	8%	**7%**
Publieke en politieke opinie	8	14	**42**		2%	4%	**6%**
Sport en recreatie	11	9	**30**		3%	2%	**4%**
Horeca/amusement	19	11	**29**		5%	3%	**4%**
Onderwijs	29	34	**23**		9%	9%	**3%**
Media en reclame	6	8	**23**		2%	2%	**3%**
Privésfeer	18	19	**19**		6%	5%	**3%**
Huisvesting	3	6	**9**		1%	1%	**1%**
Politie / OM	2	9	**5**		1%	2%	**1%**
Overig	15	10	**28**		3%	2%	**4%**
Totaal	341	397	**751**		100%	100%	**100%**

Bron: klachtenregistratie ADV-net, Discriminatie.nl

De algehele stijging van het aantal gemelde discriminatieklachten is terug te zien bij veel van de maatschappelijke terreinen. De oorzaken en ontwikkelingen worden hieronder nader beschreven. Het meest opvallend is de toename bij collectieve voorzieningen.

<u>Collectieve voorzieningen</u>
De grote hoeveelheid discriminatieklachten (162), die worden geregistreerd onder het maatschappelijk terrein collectieve voorzieningen, zijn vooral gericht tegen de rijksoverheid. Er is sprake van bijna vijf keer zoveel klachten op dit terrein als in 2023. Hieronder beschrijven we de vier belangrijkste gebeurtenissen die leidden tot een piek aan klachten.

1. Uitspraken van het kabinet rondom de voetbalrellen bij de wedstrijd Ajax-Maccabi Tel Aviv. Dit leidt tot veel maatschappelijke en politieke aandacht en ophef. En tot veel klachten bij het antidiscriminatiebureau.

Enkele citaten uit de klachten:

> *Dit gaat over de Maccabi hooligans,die Palestijnse vlaggen in brand hebben gestoken en Hebreeuwse leuzen zongen. Die onrust en problemen voor de moslimgemeenschap hier in Nederland willen veroorzaken. Zodat mijn dochters en ik en alle moslims dingen toegeroepen krijgen en weer scheef en vies aangekeken worden.*
>
> *De politiek gebruikt dit incident om verder haat en onrust te zaaien onder de burgers in Nederland. Door verdere acties vanuit Israël voel ik me met mijn gezin niet veilig in Nederland, ook omdat er aangekondigd is om moslims hier in Nederland aan te vallen en moskeeën te verbranden. Vervolgens wordt alleen de joodse gemeenschap door de politiek gehoord en begeleid en geholpen. En worden wij moslims weer in het kwade daglicht gezet en aan ons lot overgelaten.*

Man van Marokkaanse afkomst voelt zich niet veilig meer na uitspraken van het kabinet. Hij is een hoog opgeleide Nederlander en ziet alleen maar uitspraken dat premier Schoof Marokkanen niet als Nederlanders ziet, maar als een niet geïntegreerd probleem. Hij voelt zich boos, verdrietig, machteloos. De uitspraken hebben gevolgen voor hem als ondernemer.

2. De motie over onderzoek naar normen en waarden van Nederlanders met een migratie achtergrond en het filmpje van VVD-kamerlid Becker leidt ook tot veel klachten.

Enkele citaten uit de klachten:

VVD-kamerlid Becker geeft aan dat er vanuit weekendscholen en moskeeën invloeden komen die de Nederlandse samenleving vrijheden voor vrouwen (want daar gaat het filmpje over) schaden. Ik vraag me af waarom moslims specifiek genoemd moeten worden. Want dit wakkert moslimhaat aan. Waarom strijdt ze niet tegen alle beïnvloeding?

De motie van Bente Becker is ronduit discriminerend. Er wordt letterlijk onderscheid gemaakt op basis van herkomst, waardoor een nadere motivering niet eens nodig is. Dit is onwettelijk.

De aangenomen motie van VVD kamerlid Bente Becker is racisme. Hiermee wordt een hele groep Nederlanders op een zeer kwalijke wijze anders behandeld vanwege hun herkomst. Bovendien is het evident dat kamerlid Becker zich richt op Nederlanders met een islamitisch geloof, zij bedoelt met "een migratieachtergrond" niet een witte Nederlander met Duitse roots om maar een voorbeeld te noemen.

3. Moslims maken zich in toenemende mate zorgen over hun positie in Nederland en de manier waarop de coalitiepartijen omgaan met bescherming van moslims en bescherming van joden.

Een citaat uit de klachten:

De motie om de islamitische gemeenschap te steunen en te beschermen is afgekeurd door de PVV, BBB, VVD, SGP, en Ja 21.Een exact gelijke motie over de Joodse gemeenschap is door hen wel aangenomen.

4. De onthulling van de nieuwe naam en website discriminatie.nl door Hugo de Jonge leidde tot veel klachten vanwege zijn rol als minister van VWS in de coronatijd. Bij veel mensen zit het gevoel van uitsluiting door de maatregelen nog diep.

Twee citaten uit de klachten:

Het was een afschuwelijke en traumatische ervaring om te beseffen dat de overheid je niet beschermt maar uitsluit.

Het gaat om een langdurige discriminatie door Hugo de Jonge, op dat moment minister van VWS, die het nodig vond om de ongevaccineerde medemens te kleineren, te dehumaniseren, te demoniseren en zo mogelijk uit te sluiten van de maatschappij.

Naast bovenstaande themameldingen kwamen er klachten binnen over het CBR, de sociale dienst, jeugdhulpverlening en de bibliotheek.

<u>Arbeidsmarkt</u>
Meestal staat dit maatschappelijk terrein op één als het gaat om meest gemeld. In 2024 komen er ook weer veel klachten binnen die zich afspelen op of rondom werk, het aantal is gestegen naar 127, een stijging van bijna 50%.
Ongeveer tweederde van de klachten gaat over zaken die zich afspeelden op de werkvloer (61%). Tijdens het werk worden mensen beledigd, racistisch uitgescholden of buitengesloten door collega´s of klanten of ongelijk behandeld door hun leidinggevende.
Discriminatie tijdens het werving- en selectietraject speelt in ongeveer een vijfde (22%) van de gevallen. Bij 11% gaat het om discriminatie over promotie of uitstroom.

Als we de klachten over de arbeidsmarkt specificeren, dan zien we dat het bij 53% van de incidenten gaat over afkomst/huidskleur. Discriminatie op grond van geslacht (29%) betreft vrouwen en non-binaire personen, die worden uitgesloten voor een vacature (zie eerder voorbeeld bij Ongehoord Nederland) of ongelijk behandeld bij zwangerschap. Seksuele gerichtheid komt met 8% op de derde plaats. In 6% van de gevallen gaat het om handicap en bij 4% om godsdienst.

Twee citaten uit de klachten:

> *Opdracht van vrouw wordt voortijdig stopgezet i.v.m. zwangerschaps- / bevallingsverlof.*
>
> *Personeelsadvertentie van een omroep sluit expliciet geslacht 'X' uit.*

Openbare ruimte

Er zijn in 2024 108 klachten gemeld over incidenten in de openbare ruimte. Dat is bijna een verdubbeling.
Mensen worden op straat discriminerend uitgescholden, bespuugd, gepest of mishandeld, in de meeste gevallen (58%) vanwege hun ras/afkomst/huidskleur. Hier is helaas vaak weinig tegen te doen omdat het meestal om onbekende daders gaat. Bij circa 30% gaat het om gerichte scheldpartijen, soms in combinatie met geweld, met het woord ‘k* homo’ of ‘pot’ er in, waarvan 22 meldingen via de campagne Rita.

Drie citaten uit de klachten, waarover aangifte bij de politie is gedaan:

> *Vrouw parkeert auto op druk parkeerterrein met haar zoon van 1 jaar in de auto. Er leek al een auto te wachten om daar te parkeren. Er werd geroepen: dit is mijn plek, jij kankerhoer, kankerturk." Vrouw schrikt en vermoedt dat man dit zegt vanwege haar hoofddoek. Ze videobelt met haar man en veroorzakers denken dat ze worden gefilmd. De mannelijke inzittende komt dreigend op de vrouw af, de andere verdachte wil de telefoon uit haar handen pakken. Een van de mannen pakt haar bij haar schouder en ze wordt met vuist in het gezicht geslagen en er wordt aan haar hoofddoek getrokken. De telefoon is bij het incident beschadigd.*
>
> *Vrouw roept naar kinderen die ergens om lachen op een speelplein: "Rot op naar je eigen land. Kutbuitenlanders". Vermoedelijk omdat de vrouw dacht dat ze het over haar dochter hadden. Vrouw is niet meer aangetroffen.*
>
> *Persoon (m of x) loopt richting diens woning als die wordt aangesproken door een meisje die vraagt of hij homo is. Persoon zegt: "Nee, ik draag gewoon make up". Er komen ook twee mannen bij het meisje staan. De persoon wordt door hen 'Kanker homo' en 'fucking gay' genoemd. Een van de mannen pakt diens hand vast, knijpt hier hard in en slaat met zijn andere vlakke hand in diens gezicht. Daarna lopen de drie personen weg.*

Bekladdingen vallen ook onder incidenten in de openbare ruimte. Het kan gaan om een hakenkruis of een combinatie met de woorden Heil Hitler. Daarnaast zien we steeds vaker vernielingen of bekladdingen van regenboogpaden of -vlaggen.

Een citaat uit de klachten:

> *Twee minderjarige verdachten zijn op heterdaad aangehouden na het bekladden van een regenboogpad met zwarte verf. Er is o.a. een hakenkruis op het pad geklad. In de telefoon van een van de verdachten is een gesprek te lezen van diezelfde avond waarin staat dat hij nog niet gaat slapen en wacht tot zijn ouders slapen omdat hij een 'gay vlag' in de fik gaat steken.*

Buurt en wijk

We zagen de afgelopen jaren een behoorlijke toename van het aantal discriminatie-incidenten dat zich afspeelt in de woonwijk van de melders. De groei is nu wat afgevlakt, naar 92 klachten.

In de eigen woonomgeving wordt discriminerend beledigd, gescholden en gepest. Circa 75% van de klachten gaat over afkomst/migratieachtergrond en huidskleur. Ongeveer 15% gaat over discriminatie van lesbiennes en homoseksuelen.(zie ook kruistabel 5.)

Commerciële dienstverlening
Het aantal discriminatieklachten op het terrein van commerciële dienstverlening is met 74% gestegen. Het gaat om klachten over bejegening of uitsluiting door verzekeringsmaatschappijen, banken, in winkels en in het openbaar vervoer. De meeste klachten gaan over discriminerende bejegening in winkels.

Twee citaten uit de klachten:

> *Een bank wil geen fysieke afspraak maken met ouderen/senioren die onvoldoende kennis en kunde hebben van de digitale wereld om bankzaken te kunnen regelen. Zij bieden alleen digitale oplossingen aan.*
>
> *Een winkelier weigert rolstoelen, rollators en kinderwagens in winkel vanwege mogelijk schade aan kleding. De melder vindt dit discriminatie van gehandicapten.*

In 2024 oordeelde het College voor de Rechten van de Mens dat ING zich schuldig maakte aan discriminatie op herkomst. De bank blokkeerde herhaaldelijk betalingen vanwege niet-Nederlands klinkende namen, wat leidde tot indirecte discriminatie. Klanten dienden klachten in, gesteund door Discriminatie.nl. ING erkende de zorgen, bood excuses aan en kondigde verbeterde klantcommunicatie en klachtenafhandeling aan. Bij het antidiscriminatiebureau in Kennemerland kwamen hierover geen meldingen binnen.

Publieke en politieke opinie
In 2024 hadden 42 klachten betrekking op het terrein van de publieke en politieke opinie. Dit is een verdrievoudiging van het aantal klachten ten opzichte van 2023. Dit betreft vooral de eerder genoemde uitspraak van Johan Derksen op tv over PvdA-kamerlid Habtamu de Hoop die geen echte Fries zou zijn vanwege zijn donkere huidskleur en het feit dat hij geadopteerd is. Daarnaast stoorden mensen zich aan de uitspraak van Mona Keijzer. In een tv talkshow heeft ze gezegd: "Veel migranten komen uit landen met een islamitisch geloof, we weten dat Jodenhaat daar bijna onderdeel is van de cultuur". Er is aangifte tegen haar gedaan. Het OM heeft vastgesteld dat er sprake is van groepsbelediging. Ze hebben de zaak echter geseponeerd omdat vervolging een te zware inbreuk zou zijn op de vrijheid van meningsuiting van politici.
Verder zien we een diversiteit aan klachten.

Een citaat uit de klachten:

> *Een medewerker van het antidiscriminatiebureau heeft de open dag op een vluchtelingenboot bezocht en heeft op facebook discriminerende reacties gezien over vluchtelingen op deze boot. Waaronder de uitspraak: “Gooi ze in het Spaarne, met iets zwaars aan hun benen”.*

Wijze van discriminatie

Discriminatie kan vele vormen aannemen. Vijandige bejegening omvat vooral beledigende scheldpartijen, waarbij afkomst, huidskleur, godsdienst of seksuele gerichtheid centraal staan, en bekladdingen. Omstreden behandeling gaat over anders behandelen en uitsluiten. Mensen worden belemmerd of uitgesloten van toegang tot werk, diensten of voorzieningen.

Tabel 4. Klachten naar wijze van de discriminatie

	2022	2023	**2024**
Omstreden behandeling	98	120	**293**
Vijandige bejegening	231	278	**437**
Bedreiging	41	55	**98**
Geweld (incl. vernieling)	43	51	**81**
Overig	16	6	**16**
Totaal	429	510	**925**

- Vaak is per klacht sprake van meer wijzen van discriminatie. Daarom komt het totaal in tabel 4. uit op 925, terwijl het 751 klachten betreft.

Door de sterke toename in het totaal aantal klachten zien we dat ook terug in de wijze waarop discriminatie plaatsvindt. De grootste stijging is zichtbaar bij omstreden behandeling, tweeënhalf keer zoveel in 2024 als in 2023. Daarnaast is ook het aantal meldingen waarbij bedreiging en/of geweld een rol spelen verder gestegen.

Wat komt waar het meeste voor?

In onderstaande kruistabel is af te lezen op welk terrein (of locatie) een bepaalde discriminatiegrond vooral voorkomt, althans waarover wordt gemeld. Wat duidelijk wordt, is dat discriminatie op grond van afkomst/huidskleur overal voorkomt, terwijl bijvoorbeeld discriminatie op grond van seksuele gerichtheid vooral plaatsvindt in de openbare ruimte en in buurt/wijk.
In de tekst bij gronden en terreinen hebben we de bijzonderheden al toegelicht.

Tabel 5. Kruistabel: Aantal klachten discriminatiegrond x terrein, 2024

	Afkomst/ huidskleur	Geslacht	Godsdienst	(Homo) seksuele gerichtheid	Niet-wettelijke. gronden	Leeftijd	Overige gronden	Handicap/ chr. ziekte
Arbeidsmarkt	68	37	7	10	2	1	1	9
Buurt/Wijk	75	5	2	14	3	-	-	3
Openbare ruimte	64	15	4	41	1	-	2	2
Collectieve voorzieningen	61	-	28	-	92	1	1	3
Commerciële dienstverlening	33	5	2	3	7	3	2	5
Publieke/politieke opinie	27	2	9	3	1	-	2	-
Sport/recreatie	19	6	8	1		-	-	1
Media/reclame	17	1	4	2		-	-	-
Onderwijs	14	2	2	5	2	-	2	-
Privésfeer	13	1	1	4		-	-	-
Horeca/amusement	12	4		6	4	-	1	5
Onbekend / Overig	18	1	-	4	6	-	2	1
Politie/OM	3	-	-	-	1	-	-	1
Huisvesting	4	-	1	4	4	-	-	1

Lage meldingsbereidheid

Dat de klachten en meldingen maar een klein deel van de werkelijkheid weergeven, is helaas al heel lang realiteit. Circa 3% van de mensen die een discriminatie voorval meemaken, meldt dit bij registratie-instanties zoals de politie, een antidiscriminatiebureau of het College voor de Rechten van de Mens. Deze lage meldingsbereidheid blijkt uit onderzoek[5]. Mensen kunnen om meerdere redenen afzien van melden. Ze willen niet te lang stil blijven staan bij een negatieve ervaring of ze denken dat melden geen zin heeft. Soms weten mensen niet dat er instanties zijn waar ze discriminatie kunnen melden.
Wat we ook weten is dat circa 10-15% van de inwoners in Haarlem, Haarlemmermeer en Velsen in verschillende monitors aangeven dat zij te maken hebben gehad met discriminatie. Dit biedt zicht op heel andere aantallen dan de klachten die daadwerkelijk worden gemeld bij Discriminatie.nl Kennemerland of de politie.

Klachten per gemeente

In tabel 6. staan de klachten vermeld per woonplaats melder (gemeente waarvan de inwoners discriminatie hebben gemeld, wat ook in een andere gemeente kan hebben plaatsgevonden). Van inwoners in Haarlem en Haarlemmermeer komen de meeste discriminatieklachten binnen, respectievelijk 302 en 150 in 2024. Hierna volgen Velsen en Beverwijk.

Vrijwel alle gemeenten laten een sterke stijging zien, veelal een verdubbeling, met uitzondering van Uitgeest en Bloemendaal.

Tabel 6. Aantal klachten per gemeente, geregistreerd door Discriminatie.nl Kennemerland op basis van woonplaats melder

	Klachten woonplaats melder 2022	Klachten woonplaats melder 2023	**Klachten woonplaats melder 2024**
Haarlem	115	149	**302**
Haarlemmermeer	80	93	**150**
Velsen	42	33	**79**
Beverwijk	39	41	**67**
Heemskerk	17	21	**40**
Zandvoort	8	10	**33**
Heemstede	14	11	**27**
Bloemendaal	11	18	**23**
Uitgeest	4	7	**5**
Overige gemeenten of gemeente niet bekend	11	14	**25**
Totaal	341	397	**751**

[5] Ervaren Discriminatie in Nederland II, 2020, Sociaal en Cultureel Planbureau.